Obesitaszorg, veel meer dan een operatie

Mensen denken bij obesitaszorg vaak aan een maagverkleining. Maar volgens bariatrisch chirurgen Ruben Schouten en Stef Smeets is dat slechts een klein onderdeel van hun werk. “Wij begeleiden patiënten vaak al maanden vóór de operatie en blijven hen daarna nog jarenlang volgen. Juist dat complete traject maakt ons vak zo bijzonder.”

Beiden kwamen via een andere route in de obesitaszorg terecht. Ruben deed als arts-assistent in Maastricht jarenlang onderzoek naar obesitas en promoveerde op dit onderwerp. “Toen dacht ik: nu wil ik ook de operaties zelf uitvoeren en het hele traject rondom de patiënt meemaken.” Stef begon vanuit de trauma-chirurgie en ontwikkelde zich tijdens zijn opleiding tot bariatrisch chirurg. Nadat het Flevoziekenhuis in 2019 de obesitaszorg overnam van het failliete MC Zuiderzeeziekenhuis in Lelystad, bouwden Ruben en

Stef samen met hun collega's het Obesitas Centrum in Almere op.

Complexe ziekte

Volgens de chirurgen bestaat er nog altijd veel onbegrip over obesitas. "Mensen denken vaak dat het simpelweg komt doordat iemand te veel eet. Maar zo werkt het niet", zegt Ruben. "Obesitas is een chronische, complexe ziekte waarbij veel factoren een rol spelen. Denk aan erfelijke aanleg, hormonen, medicatie en psychische of sociale omstandigheden. Het is veel te kort door de bocht om te zeggen dat iemand het zelf maar moet oplossen."

De gevolgen zijn groot. "Mensen met obesitas hebben een veel grotere kans op aandoeningen als diabetes, hart- en vaatziekten, hoge bloeddruk, slaapapneu en gewrichtsklachten", zegt Stef. "Ook sommige vormen van kanker komen vaker voor." Ruben vult aan: "Het goede nieuws is dat veel van deze gezondheidsproblemen verbeteren als mensen veel gewicht verliezen."

Effectieve behandeling

Maar er zijn maar weinig mensen die dat op eigen kracht lukt. "Vaak hebben ze al vele jaren geprobeerd om af te vallen voordat ze bij ons komen", vertelt Ruben. Een operatie is volgens beide artsen dan ook nooit een snelle oplossing. Stef: "Patiënten moeten vooraf al hard aan de slag met voeding, beweging en leefstijl. Daarna verandert hun leven blijvend. Ze moeten anders eten, vitamines gebruiken en onder controle blijven. Het is zeker geen 'quick fix', maar wel een heel effectieve behandeling."

Juist daarom werkt het Flevoziekenhuis met een multidisciplinair team van verpleegkundig specialisten, diëtisten, psychologen en chirurgen. "De begeleiding is minstens zo belangrijk als de operatie zelf", legt Ruben uit. "Ook na de operatie blijven we patiënten minstens vijf jaar volgen. In het eerste jaar vallen mensen veel af, maar juist dan ontstaan vaak ook weer nieuwe vragen. Hoe ga je om met een veranderd lichaam? Wat betekent dat voor je relatie of werk?"

Mensen krijgen hun leven terug

Wat de twee chirurgen de meeste voldoening geeft? Daar hoeven ze niet lang over na te denken. Ruben: "Technisch zijn het prachtige operaties om te doen. Maar het mooiste moment is wanneer een patiënt na een jaar zegt: 'Ik had dit veel eerder moeten doen.' Mensen kunnen weer met hun kinderen spelen, sporten of zonder beperkingen bewegen. Daar doe je het voor."

Stef Smeets

Ruben Schouten

"Je bouwt echt een band op met patiënten. Het is mensenwerk én maatwerk."

Stef knikt. "Je bouwt echt een band op met patiënten. Het is mensenwerk én maatwerk. Samen kijken we welke behandeling het beste past. Als iemand daarna gezonder wordt, minder medicijnen nodig heeft of zelfs van de diabetes afkomt, dan is dat ontzettend mooi."

Hun boodschap aan mensen die twijfelen om hulp te zoeken is duidelijk. "Ga vooral het gesprek aan", zegt Ruben. "Een operatie kán de juiste oplossing zijn en leeftijd hoeft daarbij geen belemmering te zijn. Ook mensen van in de zeventig kunnen er veel baat bij hebben en de risico's zijn tegenwoordig heel klein." Stef vult aan: "Maar een operatie is niet altijd de beste oplossing. Soms past begeleiding of medicatie beter. Het belangrijkste is dat mensen obesitas serieus nemen. Het is een ernstige ziekte en we kijken samen welke behandeling het beste past."